

K. A. Hermann

Salmikud.

Schnakenburgi trüff ja kulu.

K. A. Hermann'i

Salmikud.

Esimene limbukene.

Fr. R. Kretzweil
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

~~265.049~~

Tartus.

Schnakenburg'i trükk ja kulu.

1881.

Zensuri poolest lubatud. Tallinnas, 21. Januaril 1881.

Gessõna.

Järgmised salmikud on kõik niisugused, mida viisiga võib laulda. Palju neist on ka juba nootidega trükitud ja nimelt minu „Gesti Randlis,“ „Rõdumaa Lauljas,“ „Gesti teise laulu-pidu raamatus“ ja „Koori ja Kooli Randlis.“ Mitmed on ka siia maani trükkimata olnud. Kes viisid kas koolis, laulutunnis ehk kuidagi muud viisi on pähä õppinud, see võib selle raamatukese abiga teisi salmisid laulda. Rõõmu teeks ka mulle, kui neid salmikuid muudu igapäevase töö wahetegelusel loetaks. Palun nende üle mitte liig waljult kohut mõista, sest nad on lihtlabased salmikused, mis niisamast lihtlabasest südamest wälja tulnud. Kui mõni neist lugeja ehk laulja südames tundmise keelt õrnal kombel liigutab, siis on sest mulle küllalt, rohkem ei julge ma loota.

Tuhat terwist lugejatele ja lauljatele!

Tallinnas, Mihkli küül 1880.

Wäljaandja.

Suhataja

salmikute tuuma järele.

Teretuseks	Nr. 1
Isamaast	" 2—6
Rodust	" 7—8
Emakeelest	" 9
Priiusest	" 10
Õesti laulust	" 11—12
Laulust üleseüldse	" 13—16
Rõõmsast laulumeelest	" 17—18
Sündimise päevaks	" 19—20
Muiks tähtjaks ajaks	" 21
Reisi tulust	" 22
Sumalaga jätmiseks	" 23—24
Raugel alles	" 25
Kewadeks	" 26—29
Lõõksest	" 30
Lilledest väljal	" 31
Jahist	" 32—33
Armastusest	" 34—36
Wäike postimees	" 37
Hommituks	" 38—42
Õhtuks	" 43—44
Waehest lapsest	" 45
Leinajast	" 46
Palweks	" 47—48
Surmast	" 49—50

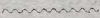
1. Teretus.

Me teretame kõiki
Nii lahkeste nüüd,
Me häälitseme süda
Täis rõõmu ja hüüd!
Si mõtle meie häda
Si kurbtuse pääl,
Kui helisedes kõlab
Me laulmise häääl.

Tere, tere, laulja linnukene oksa pääl!
Tere, tere, lahke, kena, ilus ilm!

Oh tere, lauljad!
Oh tere, kuuljad!
Oh tere, kõik, kes keelitsen'd!
Oh tere, isa!
Oh tere, ema!
Tere, tere, õde ja wend!

Tere, metsad, orud ja mäed!
Tere, laulu, loomuse wäed!
Tere, lilled, lehed ja puud!
Tere ka, wainud ja murud ja muud!

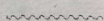
2. Mu isamaa!

Mu isamaa,
Ma mõtlen sinu pääle
Ka häda sees,
Ja rõõmuga
Su auuks tõstan hääle
Sind tänades.

Mu isamaa,
Mu lapse-põlwe ase,
Kus elasin,
Ei unusta
Ma sind, ei meelest lasse,
Kas sureksin.

Mu isamaa,
Kui kõik mind jätab maha
Mu eluteel,
Eks trööstida
Su mälestus mind taba
Siis ikka weel.

Mu isamaa,
Mind kaswatasid üles
Hää kombe wäel,
Ja rahuga
Ma elasin su süles
Ja isa käel.

3. Isamaale.

Kõik ilusamad laulukeeled
Müüd võta põuest ja,
Meid üles poole lae meeled
Sa, laulja, tõmmata:
Mu isamaale püüdku
Meel ilma pääl,
Ja läbi pilve hüüdku
Su lauluhääl.

Et andku Jumal Sulle rahu,
Mu armas isamaa,
Siis enam waen ei jekka mahu,
Mis tuleb tüliga,
Waid truudusel ja kausel
Ja õigusel
Meis olgu ruumi ajal,
Muul, priiusel.

J. J. Sprüngli järel.

4. Isamaa.

Isamaa, kuis täidad sina,
Kui su nime hüüan mina,
Waimu elu-tulega!
Keele paelad lahti saavad,
Kõiki üles äratawad
Sinu kiitust kuulama.

Kaskeid radu oled käinud,
Palju waewa päewi näinud
Jhu, waimu poolest sa:
Arka, armastatud üles,
Ara uinu une süles
Hakka uuest' kosuma!

Wõtku ühtlus waimud kõita,
Armastuses ühte heita,
Audku elu unistell!
Tugewaid meil olgu palju,
Ja kui liikumata kalju
Seisku tormis meie meel!

Sind, mu armas Gesti rada,
Tahan käia, armastada
Surmani ma igal a'al.
Paul, ja kõla: priius ela!
Dõne andes ikka ela
Meie kallil isamaal!

Kui ka kannad wiletsusi,
Mitmest põlgtud, pahandusi,
Minu wäike isamaa:
Looda, ajad paranewad,
Walu wermed terweks teewad:
Jumal sind ei unusta!

5. Tootus isamaa vastu.

Mu isamaa, sull' oma jõudu annan,
Et võiksin teha sinu kasuks tööd
Su altarille waimu anded kannan,
Et vähendaksin sinu waimu ööd.

Sind, kindel meel, jeks palwel abiks nõuan,
Sind palun abiks, kallid armastus,
Siis hästi kõik ma toimetada jõuan,
Mis minult tahab tulus tegewus.

6. Kandku wilja isamaa!

Kui lilled haljendawad,
Mis magan'd lume all;
Kui puud, mis õisi a'awad,
Kel lehed lehkawal,
Mis soowil suwe ootsiwad,
Ja koormast pääs'da lootsiwad,
Mis talwe külmi neil tein'd,
Mis üks ferd mööda läin'd,
Et kaunil kewadel
Nad enam haljusel;
Kui puud, mis õisi kannawad
Ja wilja wiimaks annawad
Ja seisawad kindlast' kandude pääl,
Et lange, ei kõigu tormides jääl:
Nii kosu ja edene jõudjaste ja,
Mu kallis Gestlaste maa!
Ja seisja, õitse, haljenda,
Ja kannu wilja ka!

7. Kodus ilus elada!

Kodus ilus elada,
Kõnnin mäel, orus ma,
Õikilisel kalju seinjal,
Õht ka rohelisel heinal,
Õht kus haljas karjamaa:
Kodus ilus elada!

Kodus ilus elada,
Pehmem tuul siin puhub ka
Tuttwad tiigid, jõed, ojad,
Kahwa laulwad tüttred, pojad
Läidawad mind rõõmuga:
Kodus ilus elada!

Kodus ilus elada,
Armsaid kohte waadata,
Märkan wanemate maja,
Koppeli, põllumaa ja aja,
Siis jaan ikka rõõmsaks ma:
Kodus ilus elada!

Saks. k. järel.

8. Kodune kohake.

Mu kodune kohake, kena ja wail
Ja ehitud õitega, ilusam paik,
Kus puhub nii lahkeste kosutaw õhk,
Kus pesitab rahu ja lilled lehk.
Oh kodune kohake, kena ja wail,
Oh kodune kohake, ilusam paik!

Mu koduse kohak'se haljuse sees,
Kus õitsewad lilled, nii maa pääl kui wees,
Õõib puhata kauniste küngaste pääl
Ja lahkeste laulda, et heliseb häääl.
Oh kodune kohake, kena ja wail,
Oh kodune kohake, ilusam paik!

Mu koduses kohak'ses elasin ma
Nii mureta mängides nooruse a'a,
Ei tunnud sääl kurwastust millagi meel,
Ei kaebanud kurtes mu lapselik keel.
Oh kodune kohake, kena ja wail,
Oh kodune kohake, ilusam paik!

Mu koduses kohak'ses tomminga all,
Ma tahaksin hingata isade maal,
Mil minust jäeb maha kord raskuste ilm,
Ja rahus läeb kiinni mu kustuja film.
Oh kodune kohake, kena ja wail,
Oh kodune kohake, ilusam paik!

9. Emakeelse.

Magu kaunis heli kandli keelest,
Magu lõkese lõksuv hääl,
Magu laulud linnu lahkest meelest,
Magu kella-kõlin aaja pääl —
Süda sulab, mõnul mölgub meel —
Kõlad kõrwu, Gesti emakeel.

Sinu mõjus loomuline mõnu
'Pole tulnud hiilgwaißt tubadest,
'Pole sulle sõbralikka sõnu
Kuppu seotud kunstist, teadusest:
Loomus sulle tuuma toimetan'd,
Kenadust on keel full' juure ann'd.

Sinu iludusi imelisi
Põlg'ja 'pole milgi märganud,
Sinu salatarkest, tasast wiisi
Lundma 'pole mitmed ärganud.
Salgab sind wast Gesti mehe meel,
Si see sinu tulu tunne weel.

Ena esimene armu-kõne
Sinus südant mulle rõõmustas,
Sinu ilul poega isakene
Armastuses kaisul kaasitas.
Roore põlwe kallis mälestus
Klab sinus südames ja juus.

Sinu kasust, kallis, aru saama
Lõusku himu igal Gesti laasel,
Hakaku sind ala armastama,
Kes just seni seisnud kaugel weel:
Olgu kõigil Gesti kohtadel.
„Üks meel, üks keel“ igal Gesti laasel!

10. Priius.

Priius, kallis anne
Laewa kingitus;
Rõigi õnne kanne
On su walitus;
Kus sind 'pole leida,
Sääl on wiletsus:
Meie poole heida,
Kallis warandus!

Ei küll pane tähel'
Sind weel kõik maailm;
Weel on mitmel mehel
Süda sulle külm.
Siisgi pean mina
Wäga kalliks sind,
Sest et päästsid sina
Drjapaelust mind.

Gesti wennad armsad,
Teil on priius käes,
Olgem wahwad, warmfad
Seda pruukides:
Edasi oh jõudkem
Suure hoolega!
Waimu priiust nõudkem
Rõige elu-a'a!

Waimu priiust nõudkem!
Ütlen üks kord weel,
Selle poole sõudkem,
Kärmsast' kiirel teel!
Jätkem, wennad, maha
Endist rumalust,
Argem tahtkem paha,
Nõudkem õpetust.

Stüll see orja=põli,
Mis kord waewas teid,
Wäga hirmus oli;
Süüski ütlen nüüd:
Rumaluse paelad
Hirmsamad on weel,
Pääsike oma kaelad
Sahti neist ja meel!

11. Gesti laul.

Wagu maru müraga,
Gesti laul, oh laksu ja!
Nagu päsün panguta
Äkist' kõiki ärkama!
Kutsu kofku kodadest,
Uueks eluks une feest,
Wahwasta neid waimuga,
Waba aja aimuga:
Gesti meel
Siis märkab weel,
Tõttab kofku õigel teel,
Laulma hakkab lahfelt keel;
Ühes koos kõik laul'wad siis;
Kaugell' kõlab wägew wiis.

Laulu laene läikides
Imelise ilu sees
Kõstas wastu südames
Täites hinged iganes.
Oh kui armas aeg on see!
Lahutab meid lahkeste:
Ühte mõtleb meie meel,
Ühte laulu laulab keel:

Isamaa,
Sind ihaga,
Auu ja armastusega
Kaunil kõlal kiidan ma;
Waimustatud wagadus
Minu laulu tunnistus.

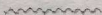
12. Saulu wõim.

Just nagu torm ja pikse häääl,
Kui lain'te löögid mere pääl,
Nii kõsta ja, oh meestekoor,
Et rõõmu tunneks wana, noor!
Käi läbi ja nüüd orust, mäest,
Täis saagu õhk su ime-wäest,
Ja kõla läbi ilma auul,
Sa waba Gesti laul!

Oh leheküü, nüüd tere ja,
Te lilled armsa lehiga,
Sa oja joostes kohinal,
Te linnud lauldes taewa all!
Nüüd rõõmuga me rändame
Küll metsasse ja murule,
Kus ilma ilu näeme,
Mis tekin'd tõusule.

Maailmast läbi lauluga!
Kus himu, ehk sääl seisata.
Me jõudant lahkeks laulame
Ja magust mõtet meelele.
Täis meestekoor, kui heliseb,
Hääd õune toob ja rahu teeb,
Sest tõstkem, armsad wennad, häält
Nüüd iga koha päält.

Saksa keelest.

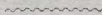
13. Laul.

Magu linnu tiivul
Tõstab lauluhääl
Üles poole hinge
Jme wiisi pääl,
Südant täidab ta
Rahu wäega.

Laul teeb rinda rõõmsaks,
Lahkeks, lõbusaks,
Meie meeltes hädust,
Lulul tegewaks;
Ühtlus, armastus
Laulus ifka uus.

Mis meil kallilt, kaunilt
Südant liigutab,
Jumalikult hinge
Üles äratab;
Seda annab auul
Waga lahke laul.

Sakja keelest.

14. Laulma kutsumine.

Tule nüüd, tule nüüd õiskama,
Oh sõbrakene, ühes minuga!
Kõlaga, helaga lauluhääl
Nii maa kui mere pääl.

Ilm on ilus, hääl on hää,
Kind on rõõmus, soe on pääl,
Reha kerge nii kui kuul,
Jalg nii tuline kui tuul.

Oh kui kaunist' linnukesed laul'wad,
Süda hakkab hüppama,
Kui mu kõrwad ial seda kuul'wad,
Läheb juu mul helisema ka.

Oh tule, tule nüüd!
Meie hääl, see käigu, kõlaga!
Meie süda ka
Ilma mureta
Laulu rõõmus elagu!

15. Lausupidul.

Nüüd käime rõõmustelles
Kongis ja reas,
Ja paha meelt ei ole
Veida meie seas.

Meil laulupüha käes
Ja lauluheli wäes
Me süda hakkab
Plutsema sees.

Oh kallis, kaunis laulmine,
Kuis mõjub mõnul minusse!
Üks hääl käib kenast'
Teisest läbi,

Ja heli kõlab kõrgel
Piltwede all
Ja laulu lained lõõwad keerdu
Sigi kaugemal.

Kui linnukesel oksa pääl
On helisemas lahke hääl,
Nii helisegu meie keel
Nüüd lõbul piduteel!

Kõik kurvastus kadugu
Ja kadugu ta,
Mis ial me meelesid
Nukraks teeb!

Kui rongis, reas kõnnime
Ja laulus kokku sünnime,
Siis pidu üksi peame
Ja muret põlgame.

16. Laula ja õiska!

Oh laula ja õiska,
Sest laulu aeg on käes!
Su priiuse kõla,
See helisegu wäes!

Kõik muret ja häda
Oh unusta ja nüüd!
Ja südant sul täitku
Ükspäimis rõõm ja hüüd!

Mis maksab muretus,
Mis saadab kurvastus,
Ehk kui sul alati
Üks ai! ja ah! on juus!

Kui aga saadad ja
Kõik mured minema,
Ja ajad hingest, mis sulle walu teeb,
Siis kõik ju asi sul parem korda läeb.

Sest ole rõõmus ja
Ja ikka lauluga
Sa elu pahandust
Ja walu wähenda,

Ja mõtle järele,
Eks ole tõsi see,
Et mure tarwis sind
Si loodud ilmale.

Kui oled õige mees,
Kel rahu südames,
Siis elad ilmas ja
Kui lille-põõsa sees.

17. Rõõmus mees.

Ma olen üks rõõmus ja lustilik mees,
Ja tuline waim, see elab mu sees,
See elustab, kihutab, põleb ja keeb
Ja alati nalja teeb.
Kui tuleb mind waatama wiletjus
Ehk kohutama kurwastus,
Si anna ma südames neile maad,
Kui nad ka tahawad.

Kui kõht on mul täis, siis ka meel on mul hää,
Saab sõprade seltsis soojaks weel pää,
Siis hüppan ja kargan, lõõn kepsu, kui tall
Teeb kewade puude all.
Mull 'pole ka talgi süda külm,
Kui silmitseb mind ilus film,
Siis kenasid kõnesid kedrab keel
Siis mahe mölgub meel.

Ja süda mul süttib, ja õnn on mul uus,
Kui lauluwiis lahkest kõlab mu juus,
Kõik mõrudus, mure mu meelest on läin'd
Ja rõõmule aset tein'd.
Nii maitzen ja armastan, laulan ma,
Sest siis on magu elada;
Oh lõpeks mu elu fõrd lauluga,
Kui lähen magama!

18. Rõõmus meel.

Kui hakkau laulu lastema
Ja lusti lõõril lõksuma,
Siis süda hakkab sulama
Ja keha kerkima.

Oh tulge, sõbrad, tulge
Ja ühes rõõmsad olge,
Mu rõõmu laulu kuulge,
Mis mõjub mõnuga!

Kõik mured metša marssigu,
Ja leinamised lahkugu,
Kõik nukrus nurka pugegu
Ja kurbtus kassigu!

Kui laulan nii kui lõõke,
Kui kukun nagu kääke,
Si mõlgu neist siis meeleke,
Si soovi neid mu suu.

Sest hakkau laulu lastema
Ja lusti lõõril lõksuma
Siis süda hakkab sulama
Ja keha kerkima.

Oh julge, sõbrad, tulge
Ja ühes rõõmsad olge,
Mu rõõmu laulu kuulge,
Mis mõjub mõnuga!

19. Sündimise päewaks.

Lehwi, lahke laulukene,
Kaunist' selle kambrisse,
Kellel päewist esimene
Nul' ilmun'd uueste!
Armsa aja mälestused
Tema meele mõlguta!
Kustuta kõik kurvastused
Tema hingest ära ja!
Täida täna tema waimu
Nikkumata rõõmuga!
Wala waitset armsat aimu
Sala südamesse ka?
Tere ja, oh kallid päew!

Bea täna tähtjat pidu,
Lahke päewa lapsuke!
Armastuse ime-idu
Tõusku sinus ülesse,
Andku armu, awitagu
Waeleid wende walu sees!
Põlga kurje, kuule wagu,
Gla õigus silma ees!
Õnnistust sull' andku taewas
Tõõs ja sõnas alati,
Wõtku warjata sind waewas
Kuni elu otsani!
Gla, kolm kord, ela ja!

20. Sõbra sündimise päevaks.

(M. S-le.)

Haffa hüüdma, kandli hää!,
Rõõmu helil päeva kiida,
Mällal ilmus ilma pääl
Armastaja sõbra süda!
Ole rõõmus, minu meel!
Rõla lustil, laulja keel:
Tere tulemast, sa kallis päew!

Mine minust, muretšus,
Kaugenege, kurvad fujud!
Sest et sõbra armastus
Paneb rinda rõõmu tujud,
Mis mind vastu seismata
Sunniwad nüüd õiskama:
Tere tulemast, sa kallis päew!

Sõber, sulle wainus juud
Läna kõigest hingest annan,
Dma armastawat truud
Südan tuest' sulle kannan:
Glus ühes edasi
Räigem kuni jurmani:
Tere tulemast, sa kallis päew!

Et käiks käsi hästi jul,
Wõtku wägew sooja anda,
Selle pärast ou ka mul
Palwe tema ette kanda;
Tema hooleks annan su,
Ja siis lauldes löpen ju:
Tere tulemast, ja kallis pääew

21. Tähtjaks päewaks.

Sind teretame kallist tundi,
Sind teretame rõõmu sees,
Ja laulus lahutame sündi,
Mis täna mölgub mõtetes.
Oh tere, oh tere, sa kiidetud tund,
Oh tere, oh tere, nii ütleb see sünd.

Eaul tuhat forda kuulutagu.
Et soowime: ta elagu!
Tall' arm ja heldus osaks saagu,
Kõik mure, kurbtus kadugu!
Oh tere, oh tere, sa kiidetud tund,
Oh tere, oh tere, nii ütleb see sünd.

Weel mitme, mitme aasta pärast
Ta meie keskel kõndigu,
Ja waewast ja maailma karest
Tall' üksi hädust sündigu!
Oh tere, oh tere, sa kiidetud tund,
Oh tere, oh tere, nii ütleb see sünd.

22. Keisi tulu.

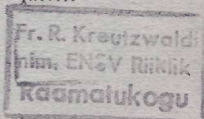
Keis' Jumal armu tahab anda,
Maailma seda saadab ta,
Et kõik ta silma ette kanda,
Viib teda imet vaatama!

Küll metsad, salgud, põllud, väljad
Nii omal kui ka võeral maal,
Küll linnad, maad ja mäed, jäljad
On tema silmas nähtaval.

Kes kaugel maal on ära käinud,
Kõik tähel' pannud hoolega,
See palju uusi asju näinud
Ja võib sest palju rääkida.

Ta teritauud oma waimu
On oma pikal kaugel teel,
Ta elutarkusest saan'd aimu,
Et kõrgemalle käib ta meel.

2 esim. salmi Saksa keeli põhjusemõtte
järele.

23. Jäe Jumalaga.

Jäe Jumalaga isamaa!
Jäe Jumalaga nüüd!
Sest wöerall' maale lähen ma!
Jäe Jumalaga nüüd!
Sest ma laulan kurwa meelega
Suu-, südame- ja keelega!
Jäe Jumalaga nüüd!

Su taewas põllud, heinamaad,
Oh armas isamaa!
Mull' palju rõõmu tegewad,
Oh armas isamaa!
Jumal teab, et ma sind armastan
Ja süisgi lahkuma sust pean.
Jäe Jumalaga nüüd!

Sa, armas jõgi, saadad mind,
Jäe Jumalaga nüüd!
Et lahkun, see teek kurwaks sind,
Jäe Jumalaga nüüd!
Drust sammeldanud kiwi päält
Säält tõstan wiimast korda häält!
Jäe Jumalaga nüüd!

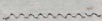
Sakja keelest.

24. Jumalaga.

Nüüd Jumalaga, armastatud aasjad
Ja waitfed wilja-wäljad, waluga!
Kõik külarahwas, kallid kaimud, kaasjad,
Ei wist teid enam elus näha saa.
Mu lahkest lehtaw lille-puu,
Mu magusa mahla kased,
Kasw'ge kauniste!
Jah, Jumalaga jäege sugulased
Ja sõbrad, kes mind saatma tulete,
Ja kelle keskel, armastuse süles
Siin elasin ja kaswasin ma üles.
Nüüd Jumalaga, Jumalaga!

Mu armas isa, keda ikka ihkan,
Mu ema, keda ellast' armastan,
Ei wõi see ilmas olla, et teid wihtkan,
Kas elan, suren, waejeks, rikkaks jaan!
Mu õrnalt õitsew õeke,
Mu waitfesed wennakesed,
Jumalaga nüüd!
Ka Jumalaga, tuttwad inimesed
Ja metsjad, kus ma tundsin rõõmu, hüüd,
Kust kostis wasta, kui ma tõstsin hääle;
Nüüd lähen ma tundmata teede pääle,
Sest Jumalaga, Jumalaga!

25. Kaugel.

Kui istun üfsina puude all,
Kus linnu keel kõrgest kõlab,
Siis ütleksin igal' lendajall':
Mis teeb mu kallike kodumaal,
Ja kuida tema elab?

Kui käies lahutan kurwa meelt,
Üks lilleke käes mul kanniks,
Siis küsiksin, kui ta mõistaks keelt:
Kas tuled, kannike, kaugelt teelt
Mull' armukeselt anniks?

Kui pilved lendavad õhu sees,
Siis ülesse film mul waatab:
Ta elawalt on mu waimu ees,
Kuis armastuses ja filmawees
Meis mulle terwist saadab.

Ja tihti seisawad pisarad
Mul kurbtusest silma laugel,
Ma tahaksin näha seda maad,
Kus tema jalad nüüd kõnniwad:
Oh, oh! see on nii kaugel!

26. Kewade.

Müüd lauldes lendab linnukene
Sääl õhus kõrgel ülehel,
Ja, süda rõõmus, inimene
Käib õitsewate punde all.

Ta näeb kus filmad ulatawad
Kõik kohad ilu-ehetes,
Ja tuhat laulu tõendawad,
Mis liigub sala südames.

Jah, kewade on tulnud ilus,
Kõik pannud uuest' elama,
Sest haffa, süda, punde wilus
Ka jälle ilutsema sa!

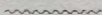
27. Kewades.

Kui on pungad puus,
Sinnul laulud juus,
Villed soojal lööwad lehkama,
Kui on orus lehk,
Mäel öite õhk:
Süda ärka üles ja siis ka,
Waata, ilm ju öitseb, kosub fenaste,
Oh ja ime-ilus kewade!

Kui meil metsa sees
Rägu kufub ees,
Kui ju löö lökkab pilwe all,
Ja kui puude päält
Döpih tõstab häält:
Oh kui süda siis on öiskawal!
Oh ja ilm, kuis sattun'd ilul öitele,
Oh ja ime-ilus kewade!

Si ma tea weel,
Mida soowib meel,
Peau jäema ma wõi rändama:
Kodus armastus
Wäljas igatsus,
Mida, kurblik süda, soowib sa?
Tule südamesse rahus elule,
Oh ja ime-ilus kewade!

Hermann Klette järel.

28. Gewade ajal.

Müüd walju talwe walitsus
On laanest lahkunud,
Ja gewadine kenadus
Müüd lehib lilled, puud.
Kus ial seisatab mu silm,
On ilu hiilgamas,
Mii kaunis kosutaw on ilm,
Et kõik on kõndimas.

Mii lahke linnu-laulu hääl
Müüd kõlab kaasikus,
Ja pajupill ja pasun sääl
On hüüdmas poisi suus.
Oh hüppa, süda, rõõmusta,
Kõik mured kadugu!
Keel, lõksu lahke lauluga,
Meel mõnul mõlkugu!

Kus kõik on väljas liikumas
Mii rõõmsa meelega,
Kus linnud oksal liikumas,
Ka siina sõuan ma.
Sääl võidu linnu lauluga
Ma tõstan oma häält,
Ja panen hüüdma pasuna
Mäe halja harja päält.

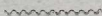
Mu paju pangu ärkama
Kõik Eesti isamaad,
Ja nende meeled märkama,
Kes alles magavad.
Kõik laulgu ühes minuga
Ja tõstku rõõmsast' häält,
Et kuuleks meid kõik isamaa
Mäe halja harja päält.

29. Gewade rõõm.

Juba lõõrib lõõkene,
 Juba kukub kääke,
 Pehkama lööb lillekene,
 Ditsma hakkab öieke:
 Süda sest sütti ka
 Lõginal leekima,
 Suu, hakka sulal ja
 Lõbu lõõrima!

Mure, kurvastuse kujud
 Jäegu minust järele,
 Tulgu tuppa rõõmu tujud,
 Jäegu õue õhk'mine:
 Puu pungad puhkewad,
 Wee laened weerewad,
 Kasud ka kaswawad,
 Saulda lasewad!

Tasa pehme tuule tuhin
 Puude oksil puudutab,
 Waiksel wete woode wuhin
 Koselt kõrwu kosutab.
 See warsti waimustab,
 Et rind mul rõõmsaks saab,
 Keel laulu lasjutab,
 Hästi äratab.

30. Lõokene.

Kuldsel joonel, näe!
Üle oru, mäe
Kaulab lõbusalt lõokene,
Kõigub siin ja sääl
Oh mere pääl,
Tema lendu näeb inimene.

Kusa ujub pilw,
Kusa wete külw,
Kõigub ülesse alla tema,
Vendab forraga
Alla orgu ta,
Oh kui peab seda imetsema!

Armas linnuke,
Antaks minule
Sinu taewased tiiwad saatma,
Vendaksin ka ma
Sinu kombega
Kuldse päikese walgust waatma.

Saksa k. salmiku järele.

31. Lilled wäljas.

Waata lilled wälja pääl,
Kuda õits'wad kasul!
Kes nad istutanud sääl?
Kes neid hoiab asul?
Kes nad tein'd nit ilusaks,
Ghitanud toredaks,
Et ei sarnast leita?

Jumal on, kes armuga
Seda kõike teinud:
Minu süda rõõmusta,
Ja ka sind on näinud!
Ja, kes ehil lillkest,
Peab hoolt ka sinu eest,
Sest sa teda kiida!

W. Greefi järel.

32. Jahimehe lust.

Haloo, haloo! Nüüd metsa,
Kus jahisarwed hüüawad
Ja kütid puude wahel
Hääd saaki püüawad.

Sääl kuldse päikse paiste
Teeb keha lustil liikuma
Ja löbus sarwe heli
Suu rõõmul liikuma.

Nii käin ma rõõmsas meeles
Sääl haljas metsas jahtimas,
Kus jahisaagi jälgi
Ma osaw wahtimas.

Ja tulen õhtul kodu,
Kui lõpetatud jahitööd,
Siis pruudile ma laulan
Ta afna all: hääd ööd!

Mu kõige kallim wara,
Oh uinu magusaste nüüd!
Su pääle mõtlen mina,
Mu õnn, mu rõõm, mu hüüd!

Ja nüüd, haloo! Kõik metsa,
Kus jahisarwed hüüawad,
Ja kütid puude wahel
Hääd saaki püüawad.

Saksa keelest.

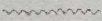

33. Süüfi laul.

Müüd kõlab rõõmsast' jahisarw
Ja käseb metsa miina,
Kus kokku kogub kütisarw;
Ka mina ruttan süna.
Kuis hakkab elama
Mets rõõmsast' jahikärast,
Ja kaunist' kõlama
Hääl jahisaagi pärast!

Oh inime, kel kurb on meel,
Sa meie seltsi heida!
Kas ilusamat elu weel
On muidu mujal leida!
Siin kaob kurwastus,
Kõik tust jäeb meiest maha,
Meil lahked laulud suus,
Si tunne meie paha.

Süis süda hüppab rõõmust sees,
Kui püssi suu tuld annab,
Ja pärast pauku jahimees
Hääd saaki kodu kannab.
Kas 'pole kaunis ta,
Kui rõõm ja kasu näha
On ühe korraga:
Sest wõtkem jahti teha.

34. Armastuse hääl.

Tule, tule, tuife,
Kuku minu kaenlasse!
Rõõm sind täitku,
Mulle näid'ku
Sinu film end lahkeste!

Rohkeste end rõõmustan,
Kui sind ial näha saan,
Sinu ligi
Tööd ja higi,
Walu, waewa unustan.

Iga päew mu ihaldus
Sinu järele on uus
Sind ma nõuan,
Sulle jõuan,
Sinu on mu armastus.

Sinust mõtleb minu meel,
Sulle laulab lustil feel,
Päewal, öödel,
Seisul, töödel
On su pilt mu filma eel.

Kui siis mulle tuled ja,
Kaenlasse su wõtan ma:
Oh ja wilu!
Seda ilu!
Siis mu õnn on otsata.

35. Päästmine.

Mind maha jättis armuke,
See rõõmu wihkajaks mind tegi,
Ja wiimaks ajas wiha wägi
Mind sügawa wee kaldalle.

Sääl seisin ma nüüd kahklusēs,
Kurb oli süda, pää mul norus,
Kui keset surmawarju orus,
Oh mets küll õitšes lehkades.

Üks hääl mind hüüdis forraga
Mii lahkest', kui ma waatsin wette:
„Oh armas noor mees, waata ette,
Siin jõgi sügaw, woolaw ka.“

Nüüd jumi käis mul üle pää:
See oli wäga kaunis neiu;
Ma küsksin: mis su nimi? — „Meiu!“
Oh Meiu, kuis sa oled hää!

Mind surmast ära päästsid ja,
See eest ma tänu annan sulle,
Sest aga küll ei saa weel mulle,
Oh kingi ennast mulle ka!

Tall' oma häda kaew'sin sääl,
Mii armsast' löi ta filmad maha,
Si ütlen'd mitte: „Si ma taha!“
Ma'p mõtlen'd enam surma pääl'.

Goethe järelē.

36. Laul Hansust ja Liisast.

Hansul on nii kurb meel,
Kõnnib ümber, süda hale,
Walgeks kahwatan'd pale,
Ja ta silmad on weel:
Sest et Liisa meel on paha,
Jätab Hansu selja taha,
Waatab ülesse taewa
Ja mitte Hansu pool.

Tule, Liisa, mu taim,
Jäta pilwe lõõnud taewas,
Sest et armastus waewas,
Ja et rahuta waim:
Kui sa paha ära kannad
Hansul' jälle musu annad,
Küll siis korraga taewas
Ka jälle selgeks läeb.

Aga Liisa, see teeb,
Kui ei kuuleks tema teda,
Kui ei märkaks ta seda,
Mis ta südames keeb:
Hans on kaua ära olnud,
Teda mitte waat'ma tulnud,
See eest peab ta ka jaama
Küüd rängast' nuheldud.

Hans ei rahule jää,
Palub, õhtab, kättega kopsib,
Wahest olale wopsib:
Viisa pöörab ju pää;
Juba naerab, moff tal muigub,
Siis weel kake wahel tuigub;
Wimaks annab Hansul musu,
Ja köik on jälle hää.

Saksa keeli põhjusmõtte järele.

37. Väike postimees.

Kui rõõmus on mu meel!
Kuis lustil laulab keel!
Ma rändan mööda ilma,
Si karda sooja külma;
Kord olen süin, kord sääl
Ma oma reisi pääl,
Ja ikka hüüab mu hääl:
Ma olen väike postimees,
Maailm on lahti minu ees,
Halloo, hallii, hoi lallalla!
Du lahti minu ees.

Kas kena kewade,
Ehk sume sügise,
Kas suwi ehk ka tali,
Kui külm on wäga wali,
Mul ikka rõõmus meel
Du oma pikal teel,
Ja jekka hüüab mu keel:
Ma olen rõõmus postimees,
Maailm on lahti minu ees x.

Kui mina rõõmjaste,
Kord jõuan külasse,
Siis kõik mull' ruttab wasta,
Si taha mööda lasta:

Mul kirjad, pakid pääl,
Need teevad rõõmu sääl,
Ja wahel hüüab mu hääl
Ma olen wäike postimees,
Maailm on lahti minu ees. c.

Kui on mul otjas tee
Ja jõuan kodusse,
Siis naene wasta tõttab,
Mu riided seljast wõtab,
Siis kõigil rõõmus meel,
Et olen elus weel,
Ja sekkä hüüab mu keel:
Ma olen rõõmus postimees
Maailm on lahti minu ees. c.

Kui üks kord juren ma,
Eks kõik mind mäleta,
Ma püüdsin õigust ilmas
Küll iga mehe silmas;
Mu haud siis seisab sääl,
Ja ristil kiri pääl,
Mis ise soovis mu meel:
Siin hingab wäike postimees
Nüüd rahul waitse hana sees,
Siin hingab wäike postimees
Nüüd rahul hana sees.

38. Hommiku palwe.

Kiida Jumalat, mu suu,
Jälle tulnud hommiku:
Alles elus oled sa,
Terwist sulle annud ta.

Mööda läinud pime öö,
Pääle hakkab päewa töö
Anna, Jumal, õnnistust,
Oma waimu walitsust!

Waimu walgust lase sa,
Jumal, meile paista ka,
Wõta meilt kõik rumalus,
Kaota kõik pimedus!

39. Jumal hommikus.

Kui puhte fuked laulawad,
Kui lōo lõtkab pilwe all,
Kui tuuled pehmelt puhuwad,
Kui jahisarw on hūūdewal:
Siis kõnnib hombel
Ta oma kombel
Mu armas Jumal metša all.

Kui teda kuuleb hallikas,
Siis on ta wulin warsti wait,
Et palwet ta ei segamas,
Siis waitšed puud ja kōik see paif,
Ja lilled hūūdmas:
Et olgem pūūdmas
Nūūd teda kumardada maas.

Saksa keeli salmitu järele.

40. Hommikul.

Nüüd ilul tõuseb hiilgaw päike
Ja kõrgel kuldsel teel,
Nüüd ärkab unest suur ja väike,
Neil tänu täis on meel.
Oh taewa rahu, tule maha
Ja aja hingest, mis on paha,
Siis päewal kerge meie töö,
Ja süda lahke, kui on öö.

Uut jõudu ise meile anna,
Oh kõige armu kaew!
Meid heldest' oma kätel kanna,
Kui ränk on rist ja waew!
Oh juhi õigelt meie meeled,
Tee õigust kõnelema keeled!
Siis kangel meiest kuri laim,
Ja taewa rahu tunneb waim.

41. Suwine hommik.

Taewas pilwest puhas,
Waiksed wäljad, weed,
Villed lehk'wad luhas,
Kaunid, fullased;
Päike tõuseb üles,
Särab taewa süles,
Walgust kannab,
Sooja annab,
Kutsus loodust elule;
Taewa teed sull' näid'ku
Ta, oh inime!

Dhus lood lend'wad,
Vahked laulud suus,
Kured kõrgel ränd'wad,
Päew on jälle uus,
Minu süttiw süda,
Arka üles, kiida
Auu andes,
Kiitust kandes
Heldell' elu toojale:
Siis on saanud suwi
Sinu hingesse.

1. salm: M. Jürmann.

42. Pühapäewa hommikul.

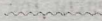
Tasa maailm hingab
Unenäo sees;
Taewa inglid näha
Waimu filma ees;
Vehwitawas õhus
Kõlab nende hääl,
Pühapäewa loojat
Kiidab kõrges jääl.

Hommikuses ehtes
Seisab kõik maailm,
Päik'se-esiist hiilgust
Imeb rõõmus film;
Särav päike ise
Nähtawaks nüüd saab,
Ihul looja wäge
Üles tunnistab.

Päik'se joontes haljab
Renast' mets ja maa,
Järwe laene läigib
Kuldse paistega
Vinnu-laulu sirin
Koplist kostab nüüd,
Laulu wäest on tunda
Looja auu ja hüüd.

Kella helin hüüab
Kõiki kiriku,
Paneb kiitust laulma
Südame ja suu;
Palwe võimul tuskub
Kahu tundew rind,
Ujab waimus tõusma
Taewa poole sind.

Saksa keelest.

43. Öhtu laul.

Ju helil öhtu-kellad,
Ja otsas päewa-töö,
Nüüd öhud, örnad, ellad,
Need täidawad ju öö;
Nüüd waewa järel magus
On uni, woodis wagus,
Eks Jumal warju löö
Meil' ümber öö.

Nüüd paist'wad kuu ja tähed
Ju taewa lael sääl,
Ja kuhu ial lähed,
Nad hiilg'wad ilma pääl:
Sääl, kus on läikiw taewas,
On Jumal, keda waewas
Ja õnnes kiidab hää
Siin ilma pääl.

J. J. Leuthi järel.

44. ^oÕhtul.

Rahu hingab latwade pääl;
Ei oksjal enam haffa hääl
Kõlama,
Eind magab, waewast ei tea:
Dota weel, oota weel, pea
Hingad ka!

Glamiſeks fare on ilm,
Ja tihti walab sinu film
Piſara;
Külm jurmab rooside rea:
Dota weel, oota weel, pea
Hingad ka!

Kallis rahu tähtede all,
Ja ingli kandli kõlawal
Kuuled ja,
Mis arstib südame wea:
Dota weel, oota weel, pea
Hingad ka.

1. jalm Goethe, 2. ja 3. J. Falki
järel.

45. Waese-lapse õhtu-laul.

Oh ma waene warrekene,
Warjamata wõjufe,
Ilma kõigest inimene!
Kuhu asun õhtulle?

Ei mul ole armu-andjat
Enam elus ilma pääl,
Armu-andjat, hoole-kandjat,
Keda hüljaks minu hääl.

Juba ammust, ammust ajast
Olen ilma isata,
Emast ellast, armastajast
Tegi surm mind lahti ka.

Kõigil' jõuab kallid õhtu,
Kõik ju ruttab rahule:
Kus nüüd täidan mina kõhtu,
Kuhu asun õhtulle?

Waeste tugew isa toewas,
Tule mulle toeks sa,
Muidu murrab mind mu waewas
Mure maha armuta!

46. Leinaja.

Kurwal meelel kõnnin mina,
Süda rinnas rõõmuta
Lahkest waatab taewa fina,
Aga mind ei tröösti ta.

Rustil linnu-laulu helin
Kõlab kõrwa minule,
Aga rõõmus feele kõlin
Kurwemaks teeb südame.

Kui on teistel rõõmu-tujud,
Seisan mina silma-wees,
Kurwastuse leina-fujud
Wõt'wad aset waimu ees.

Kõik mu õnn ja õitsew ootus
Lõppes ära olemast,
Sest mul langes ainus lootus
Külma hauda haledast'.

47. Palwe.

Mu palwe tõusku taewasse,
Su poole, Issand ülesse,
Su meele pärast olgu!
Oh tee, et hakkau rõõmuga
Su käsu järel elama!
Seks abi sinult tulgu!

Oh ole minu kaitseja ja,
Kes täidab oma wainuga
Kõik merd ja maad ja taewast!
Ja kui ma olen wiimsel teel,
Mind siis, oh Booja, saada weel
Siit ära ilma waewast!

Sest sinu pärast olen ma,
Kes oled loon'd mind armuga
Ja mulle õnne annad.
Su arm ja heldus aid'ku mind,
Et võiksin taewas flita sind,
Kui süüna kord mind kannad!

~~~~~

48. Jumala otsimine.

Sind otsin ma, oh arusaamata,
Kes pimeduses elab
Ja kelle heli pilvest kõlab;
Sa nägemata õnnistad,
Kus on see koht, kus ilmsiks saad?
Ilmotsata! kus leian sind?

Sind otsin ma, ilmpõhjamata sa!
Kus paist'wad hiilgwad tähed
Sääal aunjärg full; kus ial lähed,
Sääal on su jäljed wägewad,
Neid uurivad kõik nägewad:
Oh wägew waim! kus leian sind?

Kas ilmud sa, oh äramõistmata,
Kes tähehulgad loonud,
Kes ilma walge ette toonud,
Ja inime, ta mõistus, waim,
Su wägew töö, su imetaim:
Oh looja sa! ma leian sind!

J. J. Hegneri järel.

---

49. Palwe suremise pärast.

Oh kui armas on see mulle,
Kui saan sulle,
Wägew waim, ferd omaks ma:
Wala sest mu nõrka waimu
Armsat aimu
Tulewasest õnnest ja!

Siina, kus on õnnis rahu,
Mis ei mahu
Kurjas ilmas olema,
Hakka ja mu waimu saatma
Õndsust waatma,
Siis siit lahkun kartmata.

---

50. Hauas.

Kuule, kuda tornist kõla
Kurwalt meile kuulutab,
Et me igawest' ei ela,
Et kõik elu otja saab.
Nagu rohu lillekene
Nõdralt nõrkeb külma käes,
Nõnda närtsib inimene
Surma suretawas wäes:
Urge süisgi leinake,
Taewas üks teist näeme!

Luttwad, sõbrad sugulased
Seis'wad hauas filmawees,
Armsad ajad minewased
On neil waikselt waimu ees,
Mii weel seisib nende seas
Terwe, tugew, rõõmuga,
Kes nüüd hauda, rünka-reas,
Pandak' mulda magama:
Urge süisgi leinake,
Taewas teda näete!

Aga üks kord tund weel tuleb,
Teada taewa Issa käes,
Kus, et iga surnu kuuleb,
Basun pandak' hüüdma wäes.

Maaha maetud jeeme tärkab
Mustast mullast elule,
Siis ka see, jah, unest ärkab
Kes nüüd kantaks' hauasse:
Urge sest oh leinake,
Taemas üks teist näeme

REA-881

Herrmann

R 10.234

Noodiraamatud

mis Schnafenburg'i trüfikojas ja tuluga on wälja tulnud:

Gesti Rannel.

Waimulikud ja ilmalikud segakoorilaulud kirikus, koolis ja kodu laulda.

II wihk.

Wälja annud Dr. A. K. Hermann.

Wäike

Nootidega käsi-lauluraamat.

Sada kõige tuttawamat

Kiriku Lauluraamatu laulu ja ühe healega lauluwüüsi
Koolile ja Kodule.

Tärwamaa Sõpik.

Melja healega laulud meestekooridele.
Komponeerinud ja wälja annud S. Kappel. 25 kop.

Kooli laulmise raamat.

Kirja pannud A. Grenzstein.
Nootidega. 6 jagu. Hind 82 kop.

Lõbus Lõute.

Laulud ja noodid meeste healtele.
Wälja annud A. Linde. 30 kop.

Mo isamaa on minu arm. 15 kop.

Paulu-kogu.

1880ma jubeli aasta mälestuseks.
Wälja annud F. Abel ja Dr. M. Weste. 50 kop.